

Přeprava zboží má svá pravidla. V případě vzniku škody se ihned zkoumá, zda dopravce - silniční, letecký, námořní či železniční za vzniklou škodu odpovídá a do jaké výše.

Pojištění odpovědnosti za škodu silničního dopravce

Pojištění je určeno dopravcům v silniční nákladní přepravě, vůči kterým může být vznesen nárok na náhradu škody z titulu uzavřené přepravní smlouvy.

Rozsah pojištění:

- předmětem pojištění je odpovědnost silničního dopravce z porušení povinností při provádění tuzemské (dle národních zákonných předpisů) nebo mezinárodní přepravy (dle podmínek a v rozsahu Úmluvy CMR).
- územní platnost v rámci geografického členění Evropy (tj. včetně evropské části býv. Sovětského svazu)
- pojištění zahrnuje riziko pohřešování v souvislosti s odcizením zboží
- pojistná smlouva může zahrnovat i pojištění cizího dopravce (podpůrná pojistná ochrana pro případ, že smluvní dopravce nemá platné vlastní odpovědnostní pojištění)
- finanční škody (nároky ze škod při překročení dodací lhůty individuálně nad rámec příslušného ustanovení CMR)

Z pojištění odpovědnosti za škodu má pojištěný nárok, aby za něj pojistitel uhradil škodu vzniklou na zásilce převzaté k přepravě, **pokud podle právních předpisů za vzniklou škodu skutečně odpovídá**, anebo aby pojistitel odmítl neoprávněně uplatněný nárok na náhradu škody. Současně má pojištěný právo na náhradu nákladů případného soudního řízení, které je v souvislosti s pojistnou událostí zahájeno.

Pojištění odpovědnosti za škodu zasílatele

Pojištění je určeno zasílatelům, především v silniční nákladní přepravě, vůči kterým může být vznesen nárok na náhradu škody z titulu uzavřené zasílatelské nebo přepravní smlouvy.

Předmětem pojištění je odpovědnost:

- zasílatele z porušení povinností vyplývajících ze zprostředkování přepravy na základě zasílatelského příkazu ("čistý zasílatel")
- zasílatele z porušení povinností vyplývajících z přepravní smlouvy, vystupuje-li vůči příkazci jako první dopravce (jedná se o využití práva samovstupu dle příslušného ustanovení Obchodního zákoníku) - v těchto případech **přebírá** zasílatel práva a povinnosti dopravce.

Volitelná doplňková pojištění:

- odpovědnost za věci převzaté za účelem zprostředkování přepravy (škody nastalé v souvislosti se skladováním)
- odpovědnost za finanční škody
- odpovědnost za škodu v průběhu celního řízení (resp. při výkaznictví v rámci systému INTRASTAT)
- pojištění celní záruky (včetně zajištění a vystavení záručních listin)
- pojištění odpovědnosti za škodu zaměstnance (lze i včetně finančních škod)
- odpovědnost za škodu cizího dopravce (podpůrná pojistná ochrana pro případ, že smluvní dopravce nemá platné vlastní odpovědnostní pojištění).

Na druhou stranu existuje pojistná ochrana, která nezkoumá míru zavinění, odškodní v plné výši, a to i včetně náhradní přepravy a případných nákladů na dopravu a ušlý zisk.

Zbožové pojištění

Pojištění je určeno výrobcům, obchodním společnostem, prodávajícím nebo kupujícím (v relacích exportu a importu), pokud dle sjednaných kupních smluv nesou riziko náhodné ztráty nebo poškození zboží během přepravy (případně s ohledem na ujednanou dodací podmínku platného znění INCOTERMS).

Pojištění je vhodným doplňkovým pojištěním pro zasílatelské společnosti, které mohou toto pojištění nabídnout a také sjednat ve prospěch svých příkazců/majitelů zásilek. Tím mohou svým zákazníkům nabídnout další službu ve smyslu zabezpečení jejich zboží před vznikem nahodilých a neočekávaných škod během přepravy, právě formou této pojistné ochrany - navíc je-li pojištění sjednáváno v rozsahu ALL Risk (pojištění pro všechna nebezpečí) a bez spoluúčasti pojištěného na škodě.

Pojištění se vztahuje na přepravy všemi druhy dopravních prostředků po souši, na moři nebo ve vzduchu a není až na výjimky teritoriálně omezeno. Rozsah pojištění podle mezinárodně platných podmínek (Institute Cargo Clauses) je samozřejmostí, včetně připojištění rizik války, stávků a dalších politických nebezpečí.

Náhrada škody vychází z fakturované hodnoty zboží. Pokud byla sjednána pojistná částka zahrnující mimo hodnotu zboží další náklady spojené s přepravou (dopravné, clo) a procentní výši očekávaného zisku, lze hradit společně se škodou na zboží i tyto náklady.

Formy pojištění:

- jednotlivé přepravy (jednorázové pojištění)
- veškeré přepravy prováděné během určeného období (rámcové smlouvy; obrátové smlouvy)
- přepravy v rámci obchodního kontraktu
- firemní přeprava (přeprava vlastních věcí a vlastními dopravními prostředky)

V rámci pojištění jsou na požadavek pojištěného vystavovány pojistné certifikáty (včetně zpracování požadavku banky na předepsané akreditivní podmínky pojištění).

Efektivnost pojištění - srovnání zbožového a odpovědnostního pojištění

Příklad z praxe:

přeprava hedvábných šátků v hodnotě 500.000 Kč v relaci ČR-Itálie; bto váha 180 kg; dopravní nehoda – totální škoda.

Odpovědnost silničního dopravce

- Škodní faktura poškozeného zní na 500.000 Kč
- Stanovení škody k náhradě v souladu s Úmluvou CMR:
180kg x 8,33 SDR (cca. 30 Kč) = 45.000,- Kč,
minus příp. spoluúčast 10%, min. 10.000 Kč = **40.000,- Kč**

Zbožové pojištění

- Škodní faktura poškozeného zní na 500.000,- Kč
- Při stanovení škody se vychází ze skutečně vzniklé škody a nejsou dány žádné limitující předpisy pro výši náhrady, mimo příp. sjednanou spoluúčast
- Konečná výše škody = **500.000,- Kč**
(neodečtou-li se využitelné zbytky zachráněného zboží)